

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän lausunto esityksestä Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annetun lain muuttamisesta

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä toteaa esityksen Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annetun lain muuttamisesta vastaavan pitkälti niitä muutostarpeita, joita se on pitänyt välttämättöminä Sitran hallinnon kehittämistä koskien.

Lähtökohtana uudistuksille on nähty olevan Sitran eduskuntayhteyden ja parlamentaarisen ohjauksen vahvistaminen. Esitetty hallintoneuvoston muodostaminen itsenäiseksi toimieliimeksi on tämän tavoitteen mukainen. Samoin hallintoneuvoston laajentaminen siten, että se on riittävän laaja-alaisesti parlamentaarisesti koottu. Tavoitteen kannalta on myös ensiarvoisen tärkeää, että yliasiamiehen valinta säilyy hallintoneuvoston tehtävänä.

Lisäjoustavuuden mahdollistaminen hallituksen muodostamisessa on tarpeen, jotta sen kokoonpano voisi tukea osaltaan hallintoneuvoston kulloinkin vahvistamia talous- ja toimintasuunnitelman painopisteitä parhaalla mahdollisella tavalla. Eduskuntayhteyden vahvistamiseksi on edelleen harkittava voisiko hallintoneuvoston puheenjohtajalla olla yliasiamiehen tavoin läsnä- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa.

Pyrkimys hallituksen, hallintoneuvoston ja yliasiamiehen välisten suhteiden selkeyttämiseksi on tärkeä. Se, että yliasiamies ei ole jatkossa hallituksen jäsen, vaan ainoastaan läsnä- ja puheoikeutettu, on askel oikeaan suuntaan. Samaa tavoitetta tukee myös hallituksen jäsenten määräytymisen joustavoittaminen edustettujen ministeriöiden osalta. Käytössä ollut hallintomalli on hämärtänyt Sitran omistussuhdetta ja tosiasiaa luonut samalla tilaa toimivan johdon aseman ylikorostumiselle.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä haluaa vahvistaa Sitraa nimenomaan eduskunnan alaisena instituutiona. Sitä tulee kehittää erityisesti toimijana, jonka yhteiskunnallinen arvo syntyy sen kyvystä viedä eteenpäin muutoshankkeita, jotka ovat eri osapuolia ja toimijoita yhteen kokoavia ja joiden osalta julkiselta tai yksityiseltä sektorilta ei löydy luontevaa vastuunkantajaa. Sitran toimintatavan on oltava otteeltaan muutosta ja keskustelua mahdollistava. Hankkeille, joissa sen oma toimijuus muutoksen tekijänä korostuu, on varmistettava ennalta omistajan vahva tuki.

Sitran hallintoon liittyvän lakiuudistuksen rinnalla Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä odottaa Sitralta käytännön toimia, joilla se keskittyy toiminnassaan vahvistamaan edellä mainittuja tavoitteita tukien ydinkyvykkyyksiään, joita ovat 1) tulevaisuuden kehityskulkuja hahmottava ennakointityö ja siihen liittyvän yhteiskunnallisten analyysien ja tutkimustyön tuottaminen, 2) yhteiskunnallisiin

innovaatioihin ja muutoksen tekemiseen ja ratkaisuvaihtoehtojen vertailuun liittyvä menetelmä- ja prosessiosaaminen, 3) kyky toimia eri tahojen välisen dialogin ja kapasiteetin vahvistajana, sekä 4) toiminnallisesti tukea ja rahoittaa sektorirajat ylittävää yhteistyötä edellyttäviä muutoshankkeita.

Sitran tulee omilla toimillaan tukea koko kotimaisen toimijakentän kyvykkyyttä valituilla teema-alueilla. Mahdollisuudet toimia välittäjänä kansainvälisten toimijoiden ja suomalaisen yhteiskunnallisen keskustelun välittäjänä on hyödynnettävä nykyistä voimakkaammin.

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän näkemyksen mukaan hallinnon kehittämistä koskevien kirjausten lisäksi tulee ajanmukaistaa erillisessä prosessissa myös Sitran lakisääteinen tehtävä. Yhteiskunnallisiin tarpeisiin vastaaminen edellyttää eriarvoisuuden vähentämisen sekä moniarvoisen demokraattisen yhteiskunnan ja oikeusvaltion vaalimisen nostamista taloudelliseen kasvuun, ekologisesti kestäväan kehitykseen, tehokkuuteen ja kilpailukykyyn liittyvien tehtävien rinnalle.

Toimeksi saaneena:

Kari Anttila
pääsihteeri
Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä